

Kanada Magyar Ujság
 Kanada és az angol birodalom legelterjedtebb és legolvasottabb magyar lapja.
 Megjelenik szombaton.
 Előfizetési ára évi \$3.00
 Keltői árjegyzékben \$3.60
 Szerkesztőség, Adóhivatal 2963
 Winnipeg, Man.
 2963 Main Street

Kanada Magyar Ujság

Főszerkesztő: HORDÓSY IVAN Editor

Canadian Hungarian News
 Canadian Magyar Ujság is the leading Hungarian Newspaper with the largest circulation in the British Empire.
 Issued every Saturday.
 Subscription Price In Canada \$3.00 to foreign countries \$3.60
 Office and printing plant 2963 Main Street
 Winnipeg, Man.

VOL. V. EVFOLYAM

WINNIPEG, MAN., 1928. SZOMBAT DECEMBER 1

NO. 49. SZAM.

A magyarság borzalmas elnyomatására hivta fel a figyelmet Alberta nagyasszonya

HATALMAS ELŐADÁS A CALGARYI LIBERÁLIS NŐSZÖVETSÉGBEN— HALÁVAL HAJLUNK MEG LEGÜJABB KITÜNÖ BARÁTUNK ELŐTT

Calgary, november 24. — A magyarság angol barátainak az a napról napra több lesz a mi új hazánkban, — de olyan értékes és olyan ázsintes barátunk, mint amilyen Mrs. Margaret Sommerville McDonald, az albertai McLeod nagyasszonya, talán nincs is még egy. Ez az asszony — mint megírtuk — a nyáron rendezett winniepei nemzetközi kiállításán lemerkedett meg a magyar néppel — az szíve mélyéből megszerette a népet és azóta is állandóan üzeneteket tart fenn valónk. Lapunk szerkesztőjéhez írt leveleiben a magyarságról olyan melegen, olyan nagy szeretettel nyilatkozik, hogy az egyenesen megható, Talán nem fogja rossz néven venni, ha legutóbbi leveléből egy-két mondatot lekérünk — annak bizonyítására, milyen lelkes barátunk nekünk Mrs. McDonald. Azt írja — többek között nekünk:

— Azt hiszem, Önök nagyon keveset tanulhatnak már más népektől. Zorájk ilyen különlegesen szép, — irtó dalmukát nem ismerem, de bizonyára az is olyan, építészeti, színek — egész lelkiviláguk — olyan más — hogy az az érzésem, hogy titokban mi féltünk Önöktől. És biztos vagyok benne, hogy okunk is van rá. Megfigyelte hogy az albertai farmverseny első díját azért is nyerte el Csávosy báró, mert berendezése szép és — szinte — művészi volt?

— Minden nemzetnek van valami különös jellemvonása — de — amikor Winnipegen jártam — nem ment ki az agyamból, mennyire különböztek Önök az összes többi nemzetektől!
 Majd — máshol — így folytatta:
 — Calgaryban is találkoztam magyarral, akiknek kitünősége előtt szégyenkezve hajoltam meg. Vajjon mi-csedő bámulatos nemzet lett volna ebből a falból, ha a háború Molochja nem emésztette volna fel a hosszú századok során a nemzet legjobbjait!

Mindent azért írjuk most meg, mert Mrs. McDonald a héten hatalmas előadást tartott a Liberális Nőszövetség előtt és ebben a beszédben, melyet részletesen közöl a „Calgary Daily Herald“ és a „Calgary Albertan“ — nemcsak hogy szeretettel emlékezik meg a magyarságról, de egyenesen felkéri a kanadai társadalmat, hogy tegyen valamit annak a sokszekeres magyar munkának és tisztviselőnek érdekében, akiket a román uralkodó akar üldözni és földöntfutóvá akar tenni.

Majd felolvasta a szóknak lapunk szerkesztőjének a kanadianizmus kérdésében hozzászólott levelét, amelyben türelmet és megértést kértünk a sokat szenvedett kanadai magyar bevándorlók érdekében — és általában annyit foglalkozott a beszéd keretében a magyarság problémájával, hogy azért a mi legszívesebben és legmélyebben hálaikat érdemelte ki.
 Calgary magyarsága valójában gyönyörűen képviseltek ügyeiket ez alkalommal, Mr. és Mrs. Demetrowitszen állig látták ezt a kitünőt asszonyt, a his Demetrowitszen Judit pedig gyönyörű magyar nemzeti viseletben egy piros ruhával csodálatos átköltött gyönyörűen székelt és remekül elmondta a szót.

Amikor a magyar nemzeti színtáncot megláttam a virágokon — írja nekünk — elélt a szavam és többet nem tudtam szólni. Most is itt van a beszédnek nagy visszhangja támadt. A „Calgary Daily Herald“ következő szombati száma vezércikkben foglalkozott az erdélyi magyarság borzalmas elnyomatásával, Mrs. R. W. Clung pedig, aki a szónoknak közeli barátja, másnap este egy másik gyűlésen foglalkozott ezzel a kérdéssel. Mi pedig mély hálával hajlunk meg Mrs. Margaret Sommerville McDonald előtt és kérjük, — hogy egyéniségeknek nagy értékeivel és szavának hal-

malmas erejével továbbra se feledkezzen meg a virágokon — írja nekünk — elélt a szavam és többet nem tudtam szólni. Most is itt van a beszédnek nagy visszhangja támadt. A „Calgary Daily Herald“ következő szombati száma vezércikkben foglalkozott az erdélyi magyarság borzalmas elnyomatásával, Mrs. R. W. Clung pedig, aki a szónoknak közeli barátja, másnap este egy másik gyűlésen foglalkozott ezzel a kérdéssel. Mi pedig mély hálával hajlunk meg Mrs. Margaret Sommerville McDonald előtt és kérjük, — hogy egyéniségeknek nagy értékeivel és szavának hal-

FORRADALOM FENYEGET BULGÁRIÁBAN

BULGÁRIÁBAN ISMÉT KÖZELGŐ FORRADALOM REMÉTEL TARTANAK A FELKELOK VEZERE MIHAJLOV IVAN TABOROK, AKINEK CÉLJA, HOGY MEGTAMADJA SZÓFIAI, OSTROMÁLLAPOTOT HIRDESSZEN KI ÉS A HATALMAT MAGÁHOZ RAGADJA.

CANADA'S FLAG GOES TO HUNGARY

On November 19th, Hungary celebrated the holiday dedicated to the memory of St. Elizabeth, daughter of our King, Andrew the Second, and wife of the Duke of Thuringia. Her story is well known: She was of the kindest and holiest of disposition and was always endeavouring to help those in need of aid and consolation. Her husband objected to her constantly being among the poor and friendless and on one occasion when she was carrying an apron full of supplies to her paupers he stopped her and wished to see what she was carrying. She opened her apron and behold, it contained nothing but the most exquisite bunch of roses. Her husband was overawed on seeing this miracle and from this moment on not only left her to her work, but also did all in his power to assist her.

This is the story of our St. Elizabeth. She is the patroness of many of our parishes and churches, amongst others also the patron saint of our community in Stockholm, Sask. And it was here that this day was celebrated with fitting ceremonies. But the Canadian Hungarians of Stockholm also decided that this celebration would be the most opportune occasion on which to express their gratitude for the wonderful gift which Hungary sent them for the twentieth anniversary of their existence as a Hungarian community. This gift was a magnificent banner inscribed „To the Hungarians of Stockholm from the Old Country“ and was consecrated by the then visiting Hungarian Bishop, Count John Mikez of the diocese of Szombathely. They also received a bit of soil from the home country which they deposited in the sanctuary of the church. In return, the community of Stockholm handed to our editor who is leading the first Hungarian Pilgrimage to the Old Country next month a lovely Canadian Flag with the coat of Arms of Canada and Great Britain and with

streamers on each side, bearing the following inscription: „To the old country from the Hungarians of Stockholm“. They also placed in our care a bit of Canadian soil, the soil representing their new home as a documentation of the love they bear towards this new home. They have asked us to express to the Old Country their undying love, their belief that the dark clouds which have gathered over it, will soon blow over and the sun will again shine over an United Hungary. They have asked us to tell the Old Country that they have found a new Fatherland, which received them tenderly, which cares for them and in whose defence they are willing to sacrifice their all, even their very lives.

We shall take this message to our beloved Hungary and shall tell them that they should be proud to have given birth to such splendid a people like our compatriots of Stockholm. They have borne the hardships of a new life with patience and perseverance. They have built up their new homes in the face of great odds. They have become good citizens of this great country of ours, yet have not forgotten their Mother Country. They are Canadians first, but in their heart there is still a tender spot for the country from which they hailed. And this is how it should be! Because I do not think that anybody can become a good Canadian or a good citizen of any country if he forgets the country which gave birth to his ancestors and in whose defence many of them sacrificed their lives. We are proud of Stockholm and the many other Hungarian Colonies on Canadian soil as they have proven to the whole world, that we Hungarians make good citizens of Canada. We desire it, love it, are ready to defend it and yet have the proper respect and admiration of the country our our ancestors: Hungary.

E HÉTEN SORSOLUNK!

A Kanadai Magyar Ujság ezévi jubileumi nagy sorsolását december 1-én, szombaton tartja meg. Aki még nem küldte volna be sorsjegyszelvényét és előfizetését még nem rendezte volna, még e héten megteheti, mert a sorsolásban mindazok részt fognak venni, akiknek sorsjegyszelvénye hozzánk december 1-én déli 12 óráig beérkezik.

KARÁCSONYFA ADOMÁNYOK

Az eddig közzétett adományokon kívül még az alábbi összegeket nyugdíjaztuk a karácsonyfára: Kruppa József \$5.00, Lukács Menyhért 50 cent., Balogh György 25c., Bódi József 25c., Balga József 30 cent., Faragó Sándor 50 cent., Punszl Mihály \$1.25, Horváth J. \$1.00, Mester Sándor, Molnár István, Molnár Gyula, Pásztor L. és Szász Sándor 1-1 dollár, Mrs. Rajcs \$3.00, Ruff Ferenc 50 cent., Sebők József \$2.00, Varga Károly 50 cent., Veres József \$2.00, és Vida Tamás 50 cent.

Itt jegyezzük meg, hogy a wellandi magyarczak Czank János vezetésével szintén küldenek haza karácsonyfát. A részletes elszámolást legközelebb közöljük.

Hatalmas ünnepek között szentelték fel a Kelet első magyar katolikus templomát

WELLAND, november 24

A wellandi magyarczak — mint megírtuk — a múlt héten gyönyörű ünnepek között vették át Keletkanada első magyar katolikus templomát. Az ünnepeken körülbelül ezerkötven személy vett részt és az előkészületek között ott volt Neil McNeil, torontói érsek, aki a felszentelést véggezte, továbbá Vaczek Lajos, a montreáli fő konzulátus ügyvivője. Az ünnepség a következő műsor szerint ment végbe: November 18-án délelőtt fél tíz órakor gyülekezés az angol plébánia templom előtt. A hitközség elöljáróságai tisztelt az érseknél s felkeres a templom megszentelésére.

Délelőtt 10 órakor felvonulás a Helms Ave-en az új templomhoz. Keletkanada legelső magyar templomához s megkezdődött a felszentelési szertartás. A menet nyolcas sorokban fejlődött fel, legelő mentek az iskolás gyermekek, utánuk sorakoztak a férfiak, azután a nők, az oltáregylet tagjai, a küldöttsegély s a papság. A felszentelés után nyomban megkezdődött az első ünnepi mise, melyet Rev. Nyíri István, volt wellandi plébános tartott. Szent mise közben evangélium után ünnepi szent beszédet Rev. Rács József, montreáli magyar plébános mondott. Délután fél egy órakor ünnepi bankett alatt a hitközség nevében Mr. Bankó Lajos angol nyelven a hitközség köszönetét tolmácsolta az érseknek és az angol katoli-

kus hitközségnek. Délután 4 órakor szentséges liturgia, amellyel kapcsolatban Rev. L. D. Mosonyi D. D. buffaloi magyar plébános szentbeszédet mondott. Este 8 órakor ünnepi műsoros este volt az Önképző Körben.

A gyönyörű ünnep lefolyásáról részletes tudósításban számolnak be a wellandi és keletkanadai angol újságok is és megállapítják, hogy a kanadaiaknak is nagyon sokat lehet tanulni a magyaroktól és a szép ünnepeket szintén úgy tekintik, mint a két nép együttműködésének gyönyörű jelét. Az ünnepegeken egyébként nagyon sok vezető angol személyiség is részt vett, köztük a város polgármestere és főügyese, aki kijelentette, hogy alig kerül érintkezésbe a magyarokkal, mert azok mind törvénytiszta polgárok és így nagy ritkaság, ha a bíróság lát közöttük valakit.

A Kanadai Magyar Ujság összeinte szívvel és meleg együttérzéssel gratulál a wellandi magyarságnak és elsősorban Hédly Jeromos, franciskanus atyának, a hitközség vezetőjének akinek fáradhatatlan buzgalma tette lehetővé ennek a hatalmas, 35,000 dollárba kerülő gyönyörű templomnak felépítését, mely a magyarság vallásosságának, kitartásának és alkotni tudásának örökös bizonyossága maradt.

A saskatchewanai Pool a héten ismét hosszabb értekezletet tartott, amelyen a Pool ezévi működését vitatták meg.

KÉTEZER MAGYAR KÖZSÉG KÖVETELI TRIANON REVIZIÓJÁT

BUDAPEST, nov. 26. — Magyarországi fővárosában és kétezer községben a trianoni kényszer-szerződés békés revízióját követelő gyűléseket tartottak. A gyűléseken határozati javaslatokat fogadtak el, amelyek szerint a Népszövetséghez fordulnak és a népszövetségi egyezségkormányt tizenkét cikkébe értelmében a trianoni szerződés békés eszközökkel való revízióját kéri. A Népszövetséghez intézett kérvényben a király nagy igazságtalanságokat hangoztatja Magyarországon népe. Többek között azt, hogy az északkeleti részét a trianoni szerződés aláírás nélkül szakították el a magyar anyaterről és csatolták a többi államokhoz, hogy továbbá Magyarországban a világháború előidézésében része nem volt, ezért a békeszerződésnek ellenkező megállapítása téves és tévesek az abból levont következtetések is.

Jugoszlávia, Románia, Csehszlovákia nem teljesítették a nemzeti kisebbség védelmére vállalt kötelezettségeket. Az utódállamok uralkodó helyezett kisebbségek sem vagyoni sem személyi biztonságot nem élveznek, vallási és kulturális szabadságukban, ősi nyelvük használatában korlátozzák, poltikailag üldözik és gazdaságilag elnyomják őket.

Nyilvánvaló lett, hogy a trianoni szerződés sohasem lehet az alapja a rendnek, békének, kulturális munkának és haladásnak.

A hozott határozatokat megküldötték H. Hoovernek, az Egyesült Államok megválasztott elnökének és Borah szenátornak, az amerikai szövetségi szövetség külügyi bizottság elnökének.

MEGSZAVAZTAK A SLAVE FALLS TERVEZETET

WINNIPEG KÖZSÉGE HATALMAS TÖBBSÉGGEL MEGSZAVAZTA AZ UGYNEVEZETT SLAVE FALLS TERVEZETET, MELY ENNEK A FONTOS VIZIERŐNEK KIHASZNÁLÁSÁT A WINNIPEG HYDRO ELECTRIC CO.-RA BIZZA. McLEAN, POLGÁRMESTER KIJELENTETTE, HOGY A SZAVAZÁS ELDÖLTÉ UTÁN, HOGY A MUNKALATOKAT RÖVIDESEN MEGKEZDIK ÉS REMÉLI, HOGY AZOK LEGKÉSŐBB 1931 VÉGÉRE BEFEJZŐDNEK.

A saskatchewanai parlamentet december 4-én fogják megnyitni.

Az angol király meghült és jelenleg súlyos beteg fekszik.

Moose Jaw városában a héten egy autómobil összeütközés három városbéli kinal életét oltotta ki.

WINTER FŐKONZUL ELFOGLALTA HIVATALÁT

Dr. Winter Károly, montreáli m. kir. Főkonzul szabadságáról visszatért és átvette hivatalának vezetését. Az új főkonzul megérkezését örömmel veszi tudomásul egész Kanada magyarsága, mert a kitünőt diplomátának eddigi munkásságában annak biztosságtól látjuk, hogy kiküldetésük nagy és értékes munkáját fogja folytatni.

REGINA, Sask.

Ezzenel tudomásra hozzuk a kedves közönségnek, hogy a regional működő gárda újabb előadást határozott el, és pedig december elsejére. A közönség további szíves pártfogását kéri a

RENDEZŐSEG

MEGHÍVÓ

A Raymond Magyar Egylet december 1-én este 8 óra kezdettel, ismerkedési nagy teastélyt rendez, melyre a vezetőség úgy a vidéki, mint a helybeli magyarságot meghívja. Senki el ne felejtse, hogy december 1-én este mi a kötelessége.

Hamilton, Saskatchewan földművelésügyi minisztere bejelentette, hogy január 16-17-én Regínában a Saskatchewan Hotelben a különböző farmer érdekeltségek részvételével gazdasági gyűlés lesz, amelyen elsősorban azt fogják megvitatni, hogyan lehetne legsikeresebben felvenni a kühdelmet az egyre jobban terjedő vadász ellen.

A Thousand Island nevű hajót a nagy vihar Midland, Ont.-ban elragadta és eltűnése óta semmi hír nincs róla. Valószínűnek tartják, hogy elsüllyedt.

A leithridgei bányákban a héten a bányalég megült két munkást.

Foglalja le helyét a Földművelésügyi